

Lühile juhatuse aeamõõtmisest.

(Eõpetus.)

Sassamaa ewangeliumi usulised riigid wõtsiwad Gregoriani aeaarwu parandamist wast aastal 1700 wasta, nõnda et pärast 18. Weebruari üksteistkümmene pööra korraga mahakustutati, ja 19. Weebruari asemel 1. Märts kirjutati. Aga lihawete pühade arwamisel, mis Gregoriani kalender kuude arwu järel rehkendab, wõtsid ewangeliumi usulised tähetundjate (Astronomide) määramise wiisi pruugiks. Et nüüd sellelābi paikades, kus ewangeliumi usu ja katoligi rahwas üheskoos elas, aga nende Kristuse ülestõusmise püha mitte ühel ael ei peetud, segadust tuli, sellepärast tegi kuulus Preisi kuninga Wriidrik II. aastal 1775 seadust, et ewangeliumi usuline rahwas Katoligi usulistega lihawete pühade aega ühel wiisil pidid rehkendama: Lihawete pühad peawad üht wana seadust mõõda, mis kiriku ülemad Niskaa linnas teinud, isa pärast kewadist pööripööra ühel püha-pööra pühitsetud saama. Ja lihawete pühapööra peab se olema, mis pärast kewadise pööripööra esimese täiskuun järel tuleb. Juhtub nimetatud täiskuun ühe püha-pööra peale, siis ei tohita teda mitte lihawete täiskuuniks ehk lihawete raakas panna, waid lihawete pühitsetakse wast nädal hiljemine.

Aga weel sellegi kirju rehuungiga ei saada igaford läbi, waid lihawete pühade aeg wõib wiimaks ka sellepärast muutmist leida, kui ta Juudarahwa Pasa-pühadega kokku juhtub.

Ruumi kitsuse pärast pidime minewal aastal kolm pööra enne jõulut jutu lõpetama, mis meile tagajärel mitmelt poolt laia lattuist kaela peale toonud. „Nisk-pärast“ — küsiwad mõned — „raiskate aega ja ruumi tühja asjadega, mis meie lugeda ega kuulda ei taha? Teie lorisete koolides, talumaade ostmisest, majapidamisest ja sarnastest, kellega kalendril midagi tegemist ei ole, sest kes talukohta endale osta himustab, se saab teie juhatamiseta läbi, nõnda kui meie koolis igale poole wõiksimise asutada, kui tahaksime, ehk nende puudust leiaksime. Meil on palju ligemaid tallituist kui neid, esimesi peame warem korrale toimetama, pärast jääb koolide asutamiseks isa aega weel küllalt. Ütelge ise, kas kool täidab tõhtu, annab riideid selga, ehk kosutab rahakoti? Tema ei toimetata neist kolmest ühteainust, waid kulutab wanemaid pealegi, kes oma lapsi koolis lasewad wedeleda, jenni kui nemad kodu tarblifu tööd wõiksiwad teha. Meie igapööra wane majapidamine ja põldude harimine on meile isa isade põlwest juba tutawad, meie oskame neist enam kui teiesugused, kes ehk weel ial kät abra ega wifati külge ei ole pannud. Jutus- tagem parem sõherdusi asju, mis igaüks rõõmuga loeks ja kuuleks.“ Teised lufawad meile süüks, et mõisnikude poolt peame seisma ja sellelābi rahwa õnne ja tulu filmast kautama. — Kolmas jagu kirjendab: „Õlse tõutatud pulmapidu ei kingi meie teile tänawu, teie tahtsite neist pikemalt kõneleda ja peate oma tõutust täitma!